

Deel 1

Myria in actie

2015 was het eerste 'volledige' werkjaar van het Federaal Migratiecentrum dat officieel boven de doopvont werd gehouden op 15 maart 2014. Op 3 september 2015 onthulde het in de Brusselse Kruidtuin zijn nieuwe naam: Myria. Myria is een team van een vijftiental personen. Sinds augustus 2014 heeft het een nieuwe raad van bestuur en sinds 15 maart 2015 met François De Smet een eerste directeur. In dit deel ontdekt u meer over Myria's organisatie, budgettaire toestand en belangrijkste samenwerkingen en publicaties.

1. MYRIA, EEN FEDERAAL MIGRATIE-CENTRUM DAT PARAAT STAAT

September 2015: het Federaal Migratiecentrum wordt omgedoopt tot Myria

Op 3 september onthulde het Federaal Migratiecentrum in de Kruidtuin zijn nieuwe naam: Myria. Het organiseerde die dag ook een publieksdebat over het migratiebeleid met onder meer de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, aan wie het jaarverslag van 2015 ook officieel werd overhandigd. Daarmee gaf het Federaal Migratiecentrum het signaal dat het de publicatie van zijn jaarverslagen rond migratie én mensenhandel/mensensmokkel voortaan aangrijpt om het maatschappelijk debat te voeden met alle betrokkenen partijen.

De nieuwe naam van het Federaal Migratiecentrum is Myria. Die naam maakt het gemakkelijker herkenbaar en ook toegankelijker voor de overheden, organisaties, onderzoekscentra én burgers. Zijn logo en grafische huisstijl zijn gelinkt aan die van Unia, de nieuwe naam van het Interfederaal Gelijkekansencentrum, waarmee het een bevoorrechte relatie wil blijven onderhouden.

De lancering van Myria gebeurde in een uitzonderlijke internationale context. Sinds de zomer van 2015 wordt de wereld geconfronteerd met de ergste humanitaire crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. Sindsdien eist de zogenaamde asielcrisis een groot deel van de politieke, economische en maatschappelijke aandacht op. Myria heeft geprobeerd om op de afspraak te zijn door antwoorden te geven op de vele vragen om verduidelijking,

uitleg en achtergrondinformatie. Daardoor komt het sinds september 2015 zeer regelmatig in de actualiteit, op eigen initiatief of omdat het vragen krijgt over de ontwikkelingen in de asielcrisis. De grote uitdaging voor Myria is die hernieuwde aanwezigheid te koppelen aan de expertise die het jarenlang heeft opgebouwd.

2015, het eerste 'volledige' werkjaar van het Federaal Migratiecentrum

Myria, het Federaal Migratiecentrum, bestaat uit een team van een vijftiental personen. Het werd officieel boven de doopvont gehouden op 15 maart 2014. Sinds augustus 2014 beschikt het over een raad van bestuur en sinds 15 maart 2015 over een eerste directeur.

Myria wordt beheerd door zijn raad van bestuur. Die stippelt het algemene beleid uit, sluit de rekeningen af, bepaalt het communicatiebeleid en beslist om al of niet een rechtszaak aan te spannen (in mensenhandel- of mensensmokedossiers of om achterstallige lonen in te vorderen van werknemers zonder papieren).

De directeur staat in voor de dagelijkse werking en budgettering, voor de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur en voor de voorbereiding van de aanbevelingen. Hij brengt daarover verslag uit aan de raad van bestuur en dankzij een specifieke procedure kan hij, in dringende gevallen, elke beslissing nemen die nodig blijkt in het kader van de opdrachten en de werking van Myria.

Die taakverdeling wordt opgelegd door het koninklijk besluit van 29 juli 2014 (art. 3§2) tot vaststelling van het organiek statuut van Myria. Dat wordt aangevuld door het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van het Federaal Migratiecentrum, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 18 november 2014.

De raad van bestuur van Myria is, sinds 24 april 2014, samengesteld uit tien leden die door het Federaal Parlement zijn aangewezen. Ze zijn benoemd bij koninklijk besluit en vormen ook de federale kamer binnen de raad van bestuur van Unia, waarvan de andere leden voortaan rechtstreeks benoemd worden door de gemeenschappen en gewesten. Zowel de man-vrouwverhouding als de taalverhouding zijn in evenwicht.

Leden van de raad van bestuur van het Federaal Migratiecentrum op 1 mei 2016

Nederlandstalige effectieve leden	Nederlandstalige plaatsvervangende leden
Mevr. Shaireen Aftab (voorzitter) Mr. Yves Aerts Mevr. Els Schelfhout Mr. Herman Van Goethem Mr. Jogchum Vrielink	Mevr. Naima Charkaoui Mr. Jan Theunis* Mevr. Jacqueline Goegebeur Mr. Bernard Hubeau Mr. Selahattin Kocak*
Franstalige effectieve leden	Franstalige plaatsvervangende leden
Mr. Louis-Léon Christiaens Mevr. Sotieta Ngo Mevr. Christine Nina Niyonsavye Mevr. Bernadette Renauld Mr. Thierry Delaval	Mr. Daniel Soudant* Mevr. Maïté De Rue Mevr. Christine Kulakowski Mevr. Claire Godding Mr. Patrick Wautelet

* Benoemingen te bevestigen door de aanneming van een koninklijk besluit dat nog niet gepubliceerd was bij de redactie van dit verslag.

Sinds augustus 2014 beschikte Myria over een nieuwe raad van bestuur. Restte nog de taak om een nieuwe directie aan te stellen. Dat gebeurde in overeenstemming met de SELOR-procedure die voorgeschreven is in het koninklijk besluit van 29 juni 2014. Na afloop van de procedure en op beslissing van de raad van bestuur, is François De Smet op 15 maart 2015 in dienst getreden als eerste directeur van het Federaal Migratiecentrum.

Daarna heeft Myria zich voorzien van de instrumenten die het voor zijn acties nodig heeft:

Een **personeelsplan** dat het kader, de functieprofielen en de loonvoorwaarden van het personeel van Myria vastlegt. De voorwaarden die van kracht waren in het oude Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding werden grotendeels overgenomen. Het team is evenwichtig en paritair samengesteld uit beide taalgroepen. Met de uitvoering van dit plan werden ook enkele nieuwigheden aangebracht:

- een rang van adjunct van de directie werd ingevoerd;
- de functie secretariaat en administratie werd van halftijds naar voltijds uitgebreid;
- de structurele partnerschapsovereenkomst met het Centre de recherche en démographie (DEMO) van de Université catholique de Louvain (UCL), dat een groot deel van het demografisch werk van het Federaal Migratiecentrum voor zijn rekening nam, werd niet hernieuwd. Er werd besloten om de interne competenties op dat vlak binnen Myria te versterken. Dit heeft geleid tot de aanwerving van een bijkomende halftijdse medewerker die zal instaan voor de verwerking van de statistische en demografische gegevens.

Myria verwelkomt het hele jaar door ook verschillende stagiair(e)s.

Een **driejaarlijks strategisch plan 2016-2018**, gericht op de drie wettelijke opdrachten van Myria:

- juridisch advies in het kader van de behandeling van individuele vragen in thema's als het recht op gezinsleven, de verblijfsstatus, de nationaliteit, de administratieve detentie, met inbegrip van de controle van de gedwongen verwijderingen, de staatloosheid ("waken over het respect van de grondrechten van de vreemdelingen");
- demografische en statistische analyse van de beschikbare cijfers over migratie, het ontwerp en de opvolging van onderzoeksprojecten over de realiteit van de migraties, de longitudinale opvolging van en het werk met cohorten rond het administratief statuut van de migranten en hun sociaal-economische toekomst ("de overheid informeren over de aard en de grootte van de migratiestromen");
- analyse van het fenomeen van de mensenhandel en de mensensmokkel op basis van gerechtelijke dossiers, informele interviews, de analyse van de ontwikkelingen in de aanpak van de mensenhandel en de mensensmokkel en de evaluatie van het beleid ter bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel ("de bestrijding van de mensenhandel en mensensmokkel stimuleren").

Een **communicatieplan**, dat voornamelijk betrekking heeft op de strategie die Myria volgt om zijn identiteit en zijn opdrachten tegenover de buitenwereld te bevestigen, onder andere de lancering en de uitwerking van zijn nieuwe naam en de bepaling van zijn communicatie, ook op het internet en via de sociale media.

Een **operationeel plan 2016** met de volgende doelstellingen:

- onze identiteit consolideren;
- onze drie wettelijke opdrachten zo complementair mogelijk uitoefenen;
- onze actiemiddelen (website, nieuwe instrumenten) versterken;
- onze ondersteuning van individuele meldingen versterken;
- een grotere bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat.

2. REKENINGEN EN FINANCIËLE TOESTAND

In oktober 2014 heeft de federale regering besloten om besparingen op te leggen aan de federale instellingen. Die beslissing had ook een grote impact op het Federaal Migratiecentrum. De besparingen roepen vragen op, zowel principieel als praktisch.

In plaats van, net als voor de andere openbare instellingen, een verschillend besparingspercentage toe te passen voor de personeelskosten (-4%) en de werkingskosten (-20%), werd voor Myria een lineaire vermindering van 20% toegepast op het deel van de dotatie dat rechtstreeks ten laste valt van de federale staat. Ondanks herhaalde vragen aan de betrokken staatssecretarissen, aan de minister van Begroting en aan de leden van de Kern, is het niet mogelijk gebleken om die situatie te doen rechtzetten.

Die besparingen doen ook vragen rijzen over de gegarandeerde dotatie van € 1.500.000 die zwart op wit in het organiek koninklijk besluit van Myria is vermeld en voortvloeit uit de politieke wil om zijn onafhankelijkheid te waarborgen. Zijn middelen zodanig verminderen in volle opstartfase van de instelling, lijkt duidelijk in tegenspraak met die politieke wil waarvan bij de oprichting van het Centrum blijkt werd gegeven. Die lineaire besparing brengt Myria op korte termijn in een lastig parket. Door de besparingen op de begrotingslijn zal Myria's situatie in 2016, 2017, 2018 en 2019 nog erger worden, doordat de besparing van 20%, die hem logisch gezien niet had mogen worden opgelegd, elk jaar nog met een bijkomende 2% wordt verhoogd.

Myria is er echter in geslaagd om zijn begroting in 2015 evenwicht te houden, door meer bepaald af te zien van de vervanging van bepaalde vertrekken en afwezigheden van medewerkers. Hieronder volgt een samenvatting van de voornaamste balanscijfers per 31 december 2015 en van de resultatenrekeningen van het jaar 2015. Die rekeningen werden door de raad van bestuur van Myria goedgekeurd op 12 april 2016 en nagezien door de bedrijfsrevisor.

Balans per 31 december 2015 (x € 1.000)			
Activa	1.152	Passiva	1.152
Vaste activa	17	Beginkapitaal	835
		Gecumuleerd resultaat	50
Vlottende activa	1.135	Schulden	267
Handelsvorderingen	30	Leveranciers	190
Financiële activa	66	Schulden aan de sociale zekerheid	51
Geldbeleggingen	250	Overige schulden	26
Liquide middelen	789		
Resultatenrekening 1 januari 2015 – 31 december 2015 (x € 1.000)			
Opbrengsten	1.445	Kosten	1.441
Subsidies	1.381	Projectkosten	44
Opbrengsten uit projecten	62	Werkingskosten	423
Diverse opbrengsten	2	Personeelskosten	965
Financiële opbrengsten	0	Afschrijvingen	9
		Resultaat 2015	4

3. MYRIA EN NETWERKEN: OP NATIONAAL NIVEAU

Overheid

Myria bekleedt een aparte plaats. Het is weliswaar een publieke instelling, maar het is autonoom tegenover de regering en oefent zijn opdrachten volkomen onafhankelijk uit. Het is zijn bedoeling om te kunnen spreken met alle stakeholders die betrokken zijn bij zijn opdrachten: overheidsinstanties, instellingen, verenigingen, belangengroeperingen, politieke partijen, onderzoekscentra, burgers. Deze kruispuntpositie is bijzonder waardevol. Een groot deel van het statistisch en aanbevelingswerk is slechts mogelijk dankzij de contacten en de relaties die worden onderhouden met talrijke overheidsinstanties, in het bijzonder met de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, Fedasil, de FOD Binnenlandse Zaken, de FOD Justitie, de FOD Buitenlandse Zaken, de FOD Werkgelegenheid, de Algemene Directie Statistiek, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Myria is ook expliciet aangeduid als onafhankelijk Nationaal Rapporteur Mensenhandel voor België.

Federale regering

De contacten met de federale regering gaan over inhoudelijke dossiers waarvoor Myria zijn stem wil laten horen wanneer het de grondrechten van de vreemdelingen of de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel betreft. De federale regering is de eerste bestemming van de thematische en de jaarverslagen die rechtstreeks betrekking hebben op verscheidene van haar bevoegdheden: Asiel en Migratie, Justitie, Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, Werk, Gelijke kansen.

In 2015 en 2016 hadden de contacten met de regering betrekking op zo diverse thema's als humanitaire visa, de Europese richtlijn met betrekking tot de opvang van asielzoekers, het beheer van de opvang en de pre-opvang van asielzoekers en de hervormingen in verband met de verblijfsstatus en de gezinshereniging. De twee jaarverslagen – over migratie en over mensenhandel en mensensmokkel – werden naar alle leden van de regering gestuurd waarbij in het bijzonder de nadruk werd gelegd op de aanbevelingen die op hen betrekking hebben.

Zoals hierboven vermeld, heeft Myria in 2015 en 2016 met de federale regering ook institutionele en budgettaire besprekingen gevoerd om zijn onafhankelijkheid op korte en op lange termijn beter te kunnen waarborgen. In oktober 2014 heeft de regering budgettaire besparingsmaatregelen genomen die de begroting van Myria belasten. Zowel wat hun principe als wat hun toepassing betreft, doen die besparingen ernstige vragen rijzen over het beeld dat de federale regering zich vormt van de onafhankelijkheid die het Federaal Migratiecentrum moet kunnen genieten. De institutionele evolutie van het Federaal Migratiecentrum leidt, in overeenstemming met de wil van de wetgever en van de uitvoerende macht, tot een grotere onafhankelijkheid. Terwijl die onafhankelijkheid totaal is voor het beheer, het aanwervingsbeleid en de stellingnames, is ze dat duidelijk niet voor het budgetbeheer.

Rekening houdende met zijn statuut en zijn opdrachten, beschouwt het Federaal Migratiecentrum zichzelf als een orgaan dat samen met andere actoren in België bijdraagt tot het bestaan van een Nationale Mensenrechteninstelling (NMRI) in de zin van de Principes van Parijs¹.

Die onafhankelijkheid uit zich op verschillende manieren:

- een objectivering van de aanwerving van de raad van bestuur door het federaal parlement (op basis van een open oproep tot kandidaatstelling) en van de directie (door de raad van bestuur op basis van een selectie door SELOR);
- het ontbreken van een regeringscommissaris;
- de - principiële - toekenning van een dotatie van 1,5 miljoen euro, die opgenomen is in zijn organiek koninklijk besluit: "Art. 15. Voor het vervullen van zijn opdracht, mag de financiering van het Centrum verzekerd worden door (...) 2° een jaarlijks bedrag van één en een half miljoen euro dat jaarlijks op 1 januari geïndexeerd wordt op basis van de gezondheidsindex. De referentie-index is die van 1 januari 2014."² Die bepaling volgt op een politiek

1 De Principes of Beginselen van Parijs zijn de internationale normen die de minimumvoorwaarden vastleggen waaraan een NMRI moet voldoen om door de equivalente instituten en binnen het systeem van de Verenigde Naties als geloofwaardig te worden beschouwd. De nationale mensenrechteninstellingen zijn staatsinstellingen voorzien van een grondwettelijk of wetgevend mandaat dat hen als opdracht geeft om de mensenrechten te beschermen en te bevorderen. Ze maken integraal deel uit van het staatsapparaat en worden gefinancierd met overheidsmiddelen. Voor meer info: www.ohchr.org/Documents/Publications/PTS-4Rev1-NHRI_fr.pdf.

2 Koninklijk besluit tot vaststelling van het organiek statuut van het federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen mensenhandel tot uitvoering van artikel 5 van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen mensenhandel.

akkoord over de verdeling van de middelen die worden toegewezen aan de twee centra.

De toekenning van een dergelijk grote onafhankelijkheid is het resultaat van een politieke wil, die men moet erkennen en prijzen, om België onafhankelijke publieke instellingen te schenken die aan de Principes van Parijs beantwoorden. Ze lijkt nochtans niet volledig erkend te zijn, zoals blijkt uit het federaal regeerakkoord van 11 oktober 2014 dat bepaalt dat "Het Federaal Migratiecentrum wordt ondergebracht onder de minister bevoegd voor asiel en migratie". De term "ondergebracht" lijkt vreemd gekozen en ontbeert elke wettelijke grondslag. In de praktijk hebben zowel de staatssecretaris voor Asiel en Migratie als de andere leden van de regering de onafhankelijkheid van het Federaal Migratiecentrum trouwens volledig gerespecteerd.

Bovendien blijkt uit de feiten dat de dotatie van het Federaal Migratiecentrum afhangt van de bevoegdheden van de staatssecretaris voor Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden. Het is moeilijk te begrijpen volgens welke logica dit daar is ondergebracht, tenzij als "historische" begeleiding van de dotatie van het Interfederaal Gelijkekansencentrum op de begrotingslijn van de FOD Werk.

Bovendien worden de twee instellingen voor de helft gefinancierd door een terugkerende subsidie van de Nationale Loterij en voor de andere helft door een directe financieringslijn van de federale staat. Ook dat is een erfenis uit het verleden. Er was een tijd dat het volledige budget van het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding eerst van de begroting van de Kanselarij van de Eerste Minister afhing en daarna van de Nationale Loterij. Het is echter belangrijk dat de organisatorische autonomie van de twee centra eveneens betrekking heeft op hun financiering. Gezien de opdrachten van de centra lijkt het immers moeilijk om opdrachten die vaak kritiek op de overheids- en politieke instanties met zich meebrengen, volledig onafhankelijk uit te voeren wanneer onophoudelijk over het budget moet worden onderhandeld met diezelfde overheden. De budgettaire toestand van de centra, die nog altijd afhankelijk is van de regering, dreigt de ministers en staatssecretarissen die bevoegd zijn voor deze begrotingslijnen veeleer in verlegenheid te brengen.

Daarom heeft Myria er het hele jaar 2015 bij de federale regering voor gepleit:

- om de verlangde besparingen bij te stellen zodat ze billijk zijn ten opzichte van de andere instellingen;
- om de situatie van de twee centra te stabiliseren en hun onafhankelijkheid te waarborgen door hun begrotingslijn

op de lijst van dotaties te plaatsen, waarop ook de andere instellingen staan die, net als Myria en Unia, eenzelfde onafhankelijkheid en verankering met het Parlement hebben, onder andere het College van Federale Ombudsmannen en de Hoge Raad voor de Justitie.

Op het ogenblik waarop deze regels worden neergeschreven, heeft geen van die verzoeken een concreet gevolg gekregen bij de federale regering, ondanks verschillende brieven, vergaderingen en contactnamen. Dit is bijzonder betreurenswaardig en van die aard om, in het bijzonder in het geval van Myria, de onafhankelijkheid van die instellingen zoals die door de wetgever was gewenst op losse schroeven te zetten.

Federaal Parlement

Myria is sterk verankerd in het Federaal Parlement, aangezien de leden van zijn raad van bestuur door dit Parlement zijn aangeduid. Die band met het Parlement is een gevolg van de wil om de onafhankelijkheid van de instellingen tegenover ingrepen van de regering te waarborgen. Alle parlementairen krijgen bij de verschijning een exemplaar van de twee jaarverslagen.

Myria wisselt vaak van gedachten met het Parlement, waaraan het regelmatig een uiteenzetting geeft van zijn verslagen (Commissie Binnenlandse Zaken) tijdens zittingen met vruchtbare contacten met de volksvertegenwoordigers. Het wordt ook regelmatig aangesproken voor zijn expertise wanneer een punt wordt behandeld dat onder zijn bevoegdheid valt, zoals in januari 2016 het geval was voor de werkzaamheden van de Senaat rond staatloosheid. Myria werd bovendien gehoord in de Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken, tijdens een hoorzitting op 10 mei 2016, met als onderwerp de wettelijke bepalingen inzake gezinshereniging.

Unia

Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, is zonder enige twijfel de meest bevoorrechte partner van Myria, waarmee het voorheen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vormde. Die gemeenschappelijke verankering vertaalt zich vandaag de dag nog in een sterke samenwerking, het gezamenlijk gebruik van transversale diensten en waardevolle menselijke contacten.

De dienst intern beheer (personeelsdienst, logistiek en ICT) van Unia biedt zijn deskundigheid aan om de werking van Myria te ondersteunen, waarbij de geleverde diensten worden gefactureerd. In overeenstemming met het

driejaarlijks plan van Myria, zullen de financiële aspecten van die samenwerking in 2016 aan een evaluatie worden onderworpen.

Myria werkt heel frequent samen met Unia rond inhoudelijke dossiers. Een natuurlijke samenwerking gezien hun gemeenschappelijke verankering in een en dezelfde instelling. Zo werkten ze in 2015 en 2016 onder meer samen rond de toegang tot basisbankdiensten (voor personen zonder wettig verblijf en voor EU-burgers), de toegang tot diensten voor personen in onwettig verblijf (winteropvang voor daklozen, sociale dienstverlening ...), de toegang tot diensten voor EU-burgers.

Contactvergadering Internationale Bescherming

Het Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen (BCHV) werkt al vele jaren aan een verbetering van het asielbeleid, onder andere via de organisatie van contactvergaderingen tussen de diverse actoren in de sector (administraties en overheden, ngo's, internationale instellingen...). Einde 2015 heeft de intrekking van subsidies deze organisatie met aanzienlijke problemen geconfronteerd. Myria heeft voorgesteld om de organisatie van de contactvergaderingen op zich te nemen en deze voor te zitten, aangezien het dankzij zijn onafhankelijkheid op de goedkeuring van alle partijen kan rekenen en het BCHV zo kan worden ontlast. Sinds januari 2016 vinden de contactvergaderingen bij Myria plaats. De doelstelling ervan blijft dat de asielinstanties en de organisaties die actief zijn op het gebied van asiel en opvang elkaar naar aanleiding van die vergaderingen blijven ontmoeten om er in een geest van dialoog en hoffelijkheid informatie uit te wisselen. Die vergaderingen worden geleid door medewerkers van Myria, die ook de verslagen ervan opstellen en die beschikbaar maken op zijn website.

Transitgroep van de bezoekers van de gesloten centra

Myria heeft in 2015 deelgenomen aan de vergaderingen van de Transitgroep die de organisaties verenigt die de gesloten centra en de terugkeerwoningen bezoeken. In die context heeft het de analysewerkzaamheden van de Transitgroep ondersteund over de vragen in verband met de detentie en de verwijdering van vreemdelingen. Het heeft ook juridische steun verleend aan de bezoekers van de gesloten centra en de terugkeerwoningen, in het bijzonder in het kader van de opvolging van individuele dossiers. In oktober 2015 heeft Myria - in partnerschap met PAG-ASA - aan de leden van de Transitgroep eveneens een opleiding gegeven over mensenhandel en over de instrumenten om potentiële slachtoffers op te sporen in de detentiecentra.

Platform van nationale mensenrechteninstellingen

Myria neemt sinds 2014 deel aan het overlegplatform dat werd opgericht tussen de Belgische instellingen die, gedeeltelijk of volledig, een mandaat van instelling belast met het respect voor de mensenrechten uitoefenen (Unia, het College van federale Ombudsmannen, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het Comité P, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, de Ombudsman van Wallonië en van de Federatie Wallonië-Brussel, de Ombudsman van de Duitstalige Gemeenschap, de Kinderrechtencommissaris en de Délégué général aux droits de l'enfant, de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, de Hoge Raad voor de Justitie, de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen en het Comité I). Het komt elke maand bijeen om informatie en relevante dossiers uit te wisselen, in afwachting van de eventuele oprichting van een Nationale Mensenrechteninstelling die de roeping zou hebben om een deel van de activiteiten te coördineren van de structuren die als gezamenlijke opdracht hebben om de mensenrechten te doen eerbiedigen.

Naar aanleiding van het Periodiek Universeel Onderzoek (UPR, *Universal Periodic Review*) waaraan België in januari 2016 werd onderworpen, heeft Myria samen met de andere instellingen van het platform een reeks aanbevelingen geformuleerd³.

Platform Kinderen op de vlucht

Myria heeft in 2015 deelgenomen aan de vergaderingen van de werkgroepen "gezinnen in migratie" en "detentie" van het Platform Kinderen op de Vlucht. In die context heeft het de analysewerkzaamheden opgevolgd die het Platform heeft uitgevoerd over de detentie van begeleide minderjarigen in België⁴.

Platform Recht voor iedereen

In 2015 heeft Myria deelgenomen aan de werkvergaderingen van het Platform Recht voor iedereen en aan de ontmoetingsvoormiddag die op 26 november 2015 werd georganiseerd om de toegang tot justitie te ondersteunen in het kader van de hervormingen die tegenwoordig op

3 Periodiek Universeel Onderzoek, compilatie van de bijdragen, www.myria.be/files/epu_nl.pdf.

4 Platform kinderen op de vlucht, *Detentie van kinderen in gezinnen in België: analyse van de theorie en de praktijk*, december 2015, beschikbaar op: www.kinderenopdevlucht.be/nl/het-platform/news-events/rapport-detentie-2015.html.

het gebied van justitie en van juridische bijstand worden doorgevoerd.

Vormingen

Op verzoek van een aantal operatoren, en in de mate van zijn mogelijkheden, biedt Myria ook een aantal vormingen aan. Zo heeft Myria in 2015 en 2016 opleidingen over grondrechten gegeven voor BON, ADDE en de federale politie. Verder heeft Myria ook een vorming gegeven over de opsporing van slachtoffers van mensenhandel voor advocaten, juristen en begeleiders van asielzoekers in het kader van een masterclass getiteld "de vrouw in de asielprocedure", georganiseerd door Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

Tot slot kan nog worden vermeld dat Myria in 2015 en 2016 heeft deelgenomen aan de werkzaamheden van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, met raadgevende stem, en aan die van de Adviesraad voor de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Interdepartementale Coördinatiecel ter bestrijding van de mensensmokkel en de mensenhandel

Myria heeft zijn rol van waarnemend deelnemer voortgezet binnen de Cel en haar bureau, waarvan het eveneens het secretariaat verzorgt. In 2015 hebben er twee vergaderingen van de coördinatiecel plaatsgevonden (één in april en één in december). Beide vergaderingen hadden voornamelijk betrekking op de goedkeuring van nationale actieplannen, een over de mensenhandel en een over de mensensmokkel. Het voorbereidende werk en de uitvoering van het actieplan gebeuren in het bureau van de cel, dat elke maand vergadert. In dit verband heeft Myria eveneens bijgedragen aan de uitwerking van diverse sensibiliserings- en informatiebrochures.

Coördinatievergaderingen over de mensenhandel op het niveau van de gerechtelijke arrondissementen

Myria heeft actief deelgenomen aan de vergaderingen van het platform van Gent (in maart en in november 2015), en er meer bepaald zijn jaarverslag mensenhandel en mensensmokkel 2015 voorgesteld. Myria heeft eveneens deelgenomen aan de nationale vergadering van het expertisenetwerk mensenhandel en mensensmokkel (in maart 2015), dat alle referentiemagistraten op dit gebied alsook de voornaamste externe actoren bijeenbrengt.

4. MYRIA EN NETWERKEN: OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Europees Migratienetwerk (EMN)

Myria is een van de partners van het Belgisch Nationaal Contactpunt (NCP) van het Europees Migratienetwerk (EMN). Op Belgisch niveau wordt de deelname aan het EMN verzekerd door een gemengd contactpunt dat uit vier instellingen bestaat. Myria is lid van de stuurgroep van het Contactpunt en neemt actief deel aan de dagelijkse werking ervan, in samenwerking met het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken, die instaat voor de coördinatie.

Het EMN werd opgericht door een Beschikking van de Raad van de EU (2008/381/EG) om te voldoen aan de behoeften aan informatie over asiel en migratie door ter ondersteuning van de beleidsvorming op deze gebieden in België en binnen de Europese Unie actuele, objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie te verstrekken. Het heeft ook tot taak om het grote publiek voor te lichten over deze onderwerpen.

In juni 2015 heeft het EMN zijn jaarlijks syntheseverslag over immigratie en asiel in 2014 op het niveau van de EU en de lidstaten gepubliceerd, evenals een reeks verslagen over specifieke thema's. De onderwerpen van de thematische studies worden elk jaar bepaald in een gemeenschappelijk werkprogramma. Uitgaande van een gezamenlijke vragenlijst, stelt elke lidstaat een nationaal rapport op. Op basis van die nationale rapporten publiceert het EMN een vergelijkend syntheserapport op Europees niveau.

In 2015 hadden de rapporten betrekking op de volgende thema's:

- *Vaststellen van tekorten aan arbeidskrachten en de nood aan arbeidsmigratie uit derde landen in België en in de EU*
- *Disseminatie van informatie in België en in de EU betreffende vrijwillige terugkeer: hoe irreguliere migranten te bereiken die niet in contact staan met de autoriteiten?*
- *De veranderingen van immigratiestatus in België en in de EU*
- *De integratie van de begunstigen van internationale bescherming op de arbeidsmarkt*

In 2015 werd eveneens een bijkomende studie over mensensmokkel gepubliceerd met als titel *Studie over mensensmokkel: eigenschappen, oplossingen en samenwerking met derde landen*. Voor deze studie werd Myria geraadpleegd. Verder heeft Myria ook actief deelgenomen aan de jaarlijkse conferentie van het EMN, die op 12 en 13 januari 2016 in samenwerking met het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie werd georganiseerd. Dit jaar handelde de conferentie over mensensmokkel en was getiteld *Promoting the multidisciplinary approach in addressing migrant smuggling*. In het bijzonder werden hier ook de resultaten van de studie van het EMN voorgesteld en besproken.

Informeel Netwerk van Nationale Rapporteurs en vergelijkbare mechanismen op het gebied van mensenhandel

Myria vervult een actieve rol in dit forum van nationale rapporteurs dat door de Europese Commissie en het voorzitterschap van de Unie regelmatig wordt georganiseerd.

Myria neemt actief deel aan de vergaderingen van het informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen over mensenhandel die samen worden georganiseerd door de Europese coördinatrice van de strijd tegen de mensenhandel, mevrouw Myria Vassiliadou en door het voorzitterschap van de Unie. Die hebben plaatsgevonden op 9 en 10 juni 2015 en op 19 en 20 oktober 2015. De thema's die op die vergaderingen werden aangesneden, hadden onder andere betrekking op de voorkoming van mensenhandel met het oog op schijnhuwelijken, de bestaande banden tussen mensenhandel en mensensmokkel en de inzameling van gegevens.

Myria heeft eveneens deel genomen aan de *Anti-Trafficking Day* die op 20 oktober 2015 door het voorzitterschap van de Unie werd georganiseerd.

Myria nodigde daarnaast Mevrouw Vassiliadou voor een gedachtewisseling uit op 27 januari 2016.

Europees netwerk van nationale mensenrechteninstellingen (ENNHRI)

Het ENNHRI is een regionaal netwerk dat de NHRI's uit heel Europa verenigt en een veertigtal leden telt. Zijn opdracht bestaat erin de bevordering en de bescherming van de mensenrechten in Europa te verbeteren door de ontwikkeling van de NHRI's te ondersteunen en hun samenwerking rond specifieke thema's aan te moedigen. In juni 2007 startte het netwerk met een werkgroep Asiel en Migratie die Myria meerdere jaren heeft voorgezeten in samenwerking met het Deutsches Institut für Menschenrechte en waaraan het tot op vandaag actief deelneemt. In dit verband heeft Myria in november 2015 eveneens deelgenomen aan de Conferentie van Belgrado die door de Ombudsman van Servië werd georganiseerd rond het thema *Uitdagingen voor de mensenrechten in de context van de migratie-/vluchtelingencrisis* en na afloop waarvan de deelnemers een Verklaring⁵ hebben aangenomen. Het stelt ook zijn expertise op het vlak van *strategic litigation* (strategisch procederen) ter beschikking van de juridische werkgroep waarvan het lid is. Myria droeg ook actief bij aan de totstandkoming van het document *Human rights guidelines for practitioners*, dat ontwikkeld werd binnen het ENNHRI met het oog op de eerstelijnsdiensten en magistraten die de strijd tegen de mensenhandel aangaan. Het werd gepubliceerd op 21 december 2015.

Bureau voor de Grondrechten van de Europese Unie (FRA)

FRA (Fundamental Rights Agency) voert de volgende drie opdrachten uit: gegevens verzamelen en analyseren, advies verstrekken aan de Europese instellingen en de lidstaten, en samenwerken met de tussenpersonen en het grote publiek sensibiliseren. Het Federaal Migratiecentrum neemt actief deel aan meerdere projecten of onderzoeken die door het FRA worden uitgevoerd. Zo heeft het onder andere deelgenomen aan het begeleidingscomité van de studie van het FRA over ernstige vormen van uitbuiting⁶ die op 2 juni 2015 in Brussel werd voorgesteld.

European Network of Equality Bodies (Equinet)

Myria werd uitgenodigd om op 8 december 2015 een bijdrage te leveren op de conferentie van Equinet

⁵ Ombudsman/National Human Rights Institutions, Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Refugees and Migrants, november 2015, beschikbaar op: www.myria.be/files/4429_2_Declaration_english_language.pdf.

⁶ Fundamental Rights Agency, *Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union. States' obligations and victims' rights*, 2015. Beschikbaar op: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2015-severe-labour-exploitation_en.pdf.

(European Network of Equality Bodies) over de Europese richtlijn betreffende maatregelen om de uitoefening van de in de context van het vrije verkeer van werknemers aan werknemers verleende rechten te vergemakkelijken (2014/54/EU) rond het thema *Equality bodies and the new freedom of movement directive – challenge or opportunity?*

In januari 2016 heeft Myria eveneens deelgenomen aan het door FRA georganiseerde overleg van het platform FRA-Raad van Europa-Equinet-ENNHRI over de rechten van migranten en asielzoekers.

Verenigde Naties

- Op 19 februari 2015 heeft Myria het bezoek gekregen van de Bijzondere Rapporteur voor Hedendaagse Vormen van Slavernij, met inbegrip van hun oorzaken en hun gevolgen, mevrouw Urmila Bhoola. Daarnaast antwoordde Myria op een vragenlijst over schuldbinding (*debt bondage*) die mevrouw Bhoola ook aan Myria heeft voorgelegd (januari 2016)⁷.
- Op 18 januari 2016 heeft Myria een beleefdheidsbezoek gekregen van mevrouw Philippa Candler, de nieuwe Adjunct-Vertegenwoordiger van het Bureau voor West-Europa van het Hoog-Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR).

OVSE

Myria heeft zijn samenwerking verder gezet met de OVSE:

- Op 2 juni 2015 heeft het de nieuwe Bijzondere Vertegenwoordiger en Coördinator van de OVSE voor de bestrijding van de mensenhandel, mevrouw Madina Jarbussynova ontvangen.
- Myria werd voor de tweede maal uitgenodigd om op 27 en 28 april 2015 een bijdrage te leveren aan een workshop die door de OVSE en de Raad van Europa samen werd georganiseerd over de toepassing van het niet-bestaftingsbeginsel en zich tot de procureurs en de rechters van diverse landen richtte.
- Op 6 en 7 juli 2015 heeft het deelgenomen aan de conferentie die jaarlijks door de OVSE wordt georganiseerd over het thema "People at risk: combatting human trafficking along migration routes".

Raad van Europa

- Myria heeft actief deelgenomen aan de rondetafelconferentie die op 3 december 2015 in Brussel werd

georganiseerd door GRETA, de groep van experts belast met de evaluatie van de toepassing van het Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel.

- Het werd ook uitgenodigd om op 20 en 21 januari 2016 een bijdrage te leveren aan de internationale conferentie over de bestrijding van de mensenhandel: "Gedeelde ervaringen van Tunesië en Europa", die samen werd georganiseerd door de Raad van Europa, de IOM en het Tunesische Ministerie van Justitie, meer bepaald door middel van een presentatie over de Belgische ervaringen met de identificatie van slachtoffers van mensenhandel.

5. PUBLICATIES EN TOOLS

Myria voert een belangrijk deel van zijn activiteiten uit door middel van zijn publicaties. Die zijn divers en gevarieerd en hebben betrekking op zijn drie hoofdopdrachten. Sinds 2015 wordt bijzondere aandacht besteed aan de diversificatie van hun doelpubliek: niet alleen de partners en de professionals uit de sector van de migratie en de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel, maar ook een breder publiek. Daarnaast is ook hun format gediversifieerd en werd hun toegankelijkheid vergroot door alle publicaties in meerdere talen beschikbaar te maken op de website.

⁷ Het antwoord op de vragenlijst is beschikbaar op www.myria.be.

Ook de website myria.be moet een vooraanstaand communicatietool worden door de beschikbaarstelling van publicaties, becijferde analyses en aanbevelingen. Daarnaast werden twee nieuwsbrieven, *Myriade* en *Myriatics*, uitgewerkt om de toegang tot voor iedereen beschikbare informatie te vervolledigen. Ook werd er een pedagogisch portaal opgezet dat de naam Myriapolis heeft gekregen.

Alle publicaties van Myria zijn gratis beschikbaar, in een papierversie op bestelling of te downloaden op www.myria.be.

Migratie in cijfers en in rechten 2015

Het in september 2015 gepubliceerde jaarverslag "*Migratie in cijfers en in rechten 2015*" zet de filosofie voort van de jaarverslagen Migratie die sinds 2007 door het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding werden uitgegeven. Voortaan vermelden die jaarverslagen in hun naam ook het jaar van uitgave, en sluiten ze zo dicht mogelijk aan bij de actuele gebeurtenissen, zonder toegevingen te doen aan het expertise- en observatiewerk dat van Myria wordt verwacht.

Mensenhandel en mensensmokkel 2015: schakels verbinden

Met het in oktober 2015 gepubliceerde jaarverslag *Mensenhandel en mensensmokkel 2015: schakels verbinden* wil Myria een sterk signaal geven, in zijn hoedanigheid van onafhankelijk Nationaal Rapporteur voor mensenhandel. In dat jaarverslag focust Myria op minderjarige en jongvolwassen slachtoffers in twee bijzonder kwetsbare situaties: aan de ene kant de slachtoffers van kind- en gedwongen huwelijken, aan de andere kant de slachtoffers van loverboys. Daarnaast beveelt Myria ook acties aan op het vlak van mensensmokkel.

Myriatics

De *Myriatics* zijn korte studies met een demografische aanpak die Myria sinds oktober 2015 om de drie maanden uitbrengt. Het is de bedoeling om dieper in te gaan op een concreet thema dat telkens verschilt en onder de bevoegdheden van Myria valt. Die ministudies willen feitelijke, accurate, beknopte en toegankelijke informatie bieden. De insteek wordt bewust beperkt tot één onderwerp, dat al dan niet actueel is, en op basis van betrouwbare cijfers en duidelijke definities wordt voorgesteld. De *Myriatics* zijn bedoeld om te worden gebruikt door iedereen die actief is in de sector

(stakeholders, journalisten, leerkrachten, burgers...) en zich dagelijks of voor bepaalde gelegenheden op wetenschappelijke en objectieve basis bezighouden met migratievraagstukken.

De gepubliceerde *Myriatics*⁸:

1. *De asielcrisis van 2015: cijfers en feiten* – oktober 2015
2. *Immigrant, vreemdeling of Belg van vreemde origine?* – december 2015
3. *Nieuwe migraties uit Oost-Europa: focus op de Roemenen, Polen en Bulgaren* – maart 2016
4. *De migratieactualiteit in kaart gebracht* - juli 2016.

Myriapolis

Myriapolis, dat is Myria 'in de stad'. Dit is een portaal waar pedagogische hulpmiddelen die door Myria en door een aantal partners werden uitgegeven ter beschikking worden gesteld. Het zal eveneens een kalender van culturele activiteiten omvatten die wordt bijgewerkt dankzij een samenwerking met UITinVlaanderen en Agenda.be. Geleidelijk zal ook een glossarium worden uitgewerkt met definities van de begrippen en termen uit Myria's werk en publicaties.

⁸ De *Myriatics* zijn beschikbaar op www.myria.be/myriatics. Schrijf u in op onze website om ze per e-mail te ontvangen.

In december 2015 stelde Myria, naar aanleiding van de Internationale Dag van de Migrant, het volgende ter beschikking van het publiek:

- Een portaal naar pedagogische publicaties van partners
- Een portaal naar culturele evenementen in verband met migratie
- Eigen pedagogische hulpmiddelen, waaronder *Wereldburgers*, een bijwerking van het document *Ben ik een migrant?*, uitgegeven door het Centrum in 2008.

6. MENSENHANDEL EN MENSENSMOKKEL

Onderzoeken

Myria werd geraadpleegd in het kader van verschillende onderzoeken zoals van EMN over mensensmokkel of van Child Focus over loverboys.

Een van de opdrachten van Myria is te sensibiliseren rond goede praktijken inzake bestrijding van mensenhandel. In dat verband heeft Myria in 2015 verschillende internationale delegaties ontvangen, uit Irak, Thailand en Saoedi-Arabië. Hun bezoek was georganiseerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

Myria naar de rechtbank - 2015

Elk jaar stelt Myria zich burgerlijke partij in verschillende dossiers rond misdrijven inzake mensenhandel en mensensmokkel. Myria is daarvoor bevoegd op grond van zijn organieke wet, die het uitdrukkelijk de bevoegdheid geeft op te treden op grond van de wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de mensensmokkel. Voortaan geven we in deze rubriek een overzicht van alle dossiers die het afgelopen jaar zijn geopend en afgesloten.

Myria stelt zich burgerlijke partij op basis van zowel selectie- als opportuniteitscriteria, die in het driejarenplan en het operationeel plan zijn bepaald.

Wat de burgerlijke partijstellingen betreft, is Myria volledig onafhankelijk en moet het constant beslissingen nemen over de wenselijkheid ervan. Het

KB dat zijn rapporteurschap vastlegt, verwijst naar de burgerlijke partijstellingen als een bron voor expertise als onafhankelijk Nationaal Rapporteur mensenhandel. Om die beslissingen te vereenvoudigen, volgt Myria de volgende richtpunten: het symptomatische karakter van de zaak, het belang van de verhoopde rechtspraak, een noodzakelijk geachte actie (bijvoorbeeld de ondersteuning van de slachtoffers).

Om het analysewerk te vergemakkelijken, dringt Myria er bij de griffies op aan om gratis kopieën (op papier of digitaal) te krijgen van de dossiers. In feite zou het daar als openbare instelling recht moeten op hebben. Het neemt daarvoor contact op met de minister van Justitie.

Bovendien zullen de resultaten van de burgerlijke partijstellingen regelmatig gecommuniceerd worden aan de pers: wat kan van een bepaalde zaak worden opgestoken, welke conclusies kunnen er worden uit getrokken, welke boodschap kan aan het publiek worden meegegeven met betrekking tot de strijd tegen de mensenhandel en de mensensmokkel?

Nieuwe dossiers van 2015

In 2015 heeft Myria zich burgerlijke partij gesteld in 6 nieuwe dossiers: 3 mensenhandeldossiers en 3 smokkeldossiers.

1. Seksuele uitbuiting en witwassen - Luik

In dit dossier, dat over verschillende arrondissementen (onder meer Luik en Charleroi) is gespreid, gaat het om mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting en witwassen. De feiten vonden plaats tussen 2001 en 2009.

- Jonge Roemeense vrouwen werden geronseld om vervolgens in bars te worden uitgebuit. België en Frankrijk hebben samen een onderzoeksteam opgericht. Het Belgische onderzoek richtte zich op de feiten van mensenhandel, het Franse onderzoek op het witwassen. Het geld dat afkomstig was van de prostitutie van de Roemeense jonge meisjes in de bars werd opnieuw geïnvesteerd in Franse bedrijven. Bij het dossier waren vijftien beklagden. Geen enkel slachtoffer heeft zich burgerlijke partij gesteld.

2. Loverboys – Antwerpen

Myria heeft kennis genomen van twee dossiers na de focus over loverboys in het *Jaarverslag Mensenhandel en*

Mensensmokkel 2015: Schakels verbinden. Beide dossiers hebben gemeen dat het telkens om het fenomeen van loverboys gaat, met Belgische (en dus minder makkelijk identificeerbare slachtoffers van mensenhandel) en minderjarige slachtoffers uit jeugdinstellingen (dus bijzonder kwetsbare personen).

Het eerste dossier heeft betrekking op feiten van mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting. Een minderjarig meisje dat uit een jeugdinstelling was weggelopen, werd onder druk van loverboys gedwongen zich te prostitueren.

Ook het tweede dossier ging over feiten van seksuele uitbuiting van vier minderjarige meisjes. De beklaagden richtten zich bewust en uitsluitend tot meisjes tussen 14 en 16 jaar. De jonge meisjes werden via loverboytechnieken en Facebook gerekruteerd uit een jeugdinstelling in Vlaanderen en vervolgens gedwongen zich te prostitueren.

3. Smokkel E40 – Gent en Brugge

Bij twee dossiers ging het om feiten die in 2014 en 2015 langs de E40-autosnelweg richting kust zijn gepleegd en die door de parketten van Gent en Brugge zijn geopend.

Het Gentse dossier betreft een netwerk dat Syrische en Afghaanse slachtoffers, onder wie een aantal minderjarigen, naar het Verenigd Koninkrijk vervoerde. Het Brugse dossier ging over een smokkelnetwerk dat onder meer Iraakse, Iraanse, Syrische en Afghaanse vluchtelingen, onder wie een aantal minderjarigen, in koelcontainers naar het Verenigd Koninkrijk vervoerde. Voor Myria zijn dit belangrijke dossiers omdat ze aantonen hoe belangrijk het is om bij de bestrijding van mensensmokkel en bij de internationale aanpak van dit fenomeen, rekening te houden met de slachtoffers, die vaak minderjarig zijn.

Het derde dossier, dat ook in Gent wordt behandeld en waarvan het onderzoek nog lopende is, is gelieerd met een moordonderzoek in het kader van een afrekening tussen de smokkelaars. Het is een van de enige smokkeldossiers van die aard. De aanwezigheid van Myria als burgerlijke partij draagt bij tot het maatschappelijke debat over mensensmokkel.

In 2015 heeft Myria kunnen vaststellen dat een aantal van die dossiers zijn afgesloten. We hebben het hierna enkel over dossiers waarin een definitieve rechterlijke uitspraak is gevallen in 2015: ofwel omdat er geen beroep is aangetekend tegen de uitspraak in eerste aanleg, ofwel omdat het dossier in beroep in 2015 is afgesloten.

Afgesloten dossiers van 2015

In 2015 konden zestien dossiers worden afgesloten: negen dossiers inzake seksuele uitbuiting, vijf dossiers inzake economische uitbuiting (waarvan drie betrekking hadden op dezelfde zaak) en twee dossiers van mensensmokkel.

1. Seksuele uitbuiting

Vier dossiers zijn in Luik behandeld. Drie daarvan kwamen aan bod in het deel *Rechtspraak* van het vorige verslag⁹.

Een eerste dossier gaat over de seksuele uitbuiting van jonge meisjes in een precaire situatie door vijf beklaagden, waaronder een vennootschap. Het belang van dat dossier zat hem in het feit dat de meeste slachtoffers Belgen waren. In een vonnis van 19 november 2014 heeft de correctionele rechtbank van Luik de beklaagden veroordeeld voor mensenhandel. De vennootschap was bij verstek en op verzet veroordeeld en de rechtbank heeft de veroordeling bevestigd in een vonnis van 3 juni 2015. De andere beklaagden hadden geen beroep aangetekend.

Een tweede dossier betreft feiten van mensenhandel in het kader van prostitutiesalons, waarbij vennootschappen waren opgericht om de gerealiseerde winsten te verdoezelen. Vijf beklaagden werden daarbij vervolgd. In eerste aanleg had de correctionele rechtbank van Luik op 20 maart 2013 enkel de vijf natuurlijke personen veroordeeld voor mensenhandel. In een uitspraak van 13 januari 2015 veroordeelde het hof van beroep van Luik ook de rechtspersonen. Er werd cassatieberoep aangetekend maar dat werd verworpen in een arrest van 25 november 2015.

Een derde dossier ging over een vorm van meervoudige criminaliteit waarin verschillende beklaagden werden vervolgd voor mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting van Belgische jonge meisjes. Een aantal was ook vervolgd voor mensenhandel met het oog op gedwongen criminaliteit, met name het dwingen van een onder voorlopig bewind geplaatste persoon tot het plegen van diefstallen. Het belang van dit dossier was het gemengde karakter ervan. In een vonnis van 7 januari 2015 heeft de rechtbank de beklaagden alleen voor de tenlastelegging mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting veroordeeld. Tegen dat vonnis is geen beroep aangetekend.

⁹ Zie Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2015, *Schakels verbinden*, pp. 110-113. Die beslissingen zijn eveneens beschikbaar op de website van Myria www.myria.be.

Het vierde dossier gaat over de seksuele uitbuiting van een jonge Russische vrouw door vier beklaagden. Het belang van dit dossier zat in het parcours dat het jonge slachtoffer vanuit Rusland had afgelegd en in de soms moeilijke samenwerking met dat land. Enkel de laatste schakel in de keten, met name zij die de jonge vrouw hebben opgevangen, kon worden vervolgd en veroordeeld. Een eerste veroordeling tegen de beklaagden, die verstek lieten gaan, werd uitgesproken op 19 juni 2013. Een van de veroordeelden heeft verzet aangetekend en is opnieuw veroordeeld op 20 mei 2015. Hij heeft daarop beroep aangetekend tegen dat vonnis. Het hof van beroep van Luik heeft zijn veroordeling bevestigd in een uitspraak van 25 september 2015.

Twee dossiers betreffen slachtoffers van loverboys en zijn behandeld in Antwerpen. Het gaat om de dossiers waarvoor een beslissing tot burgerlijke partijstelling was genomen in 2015 (cf. supra). De uitspraken in deze zaken in december 2015 waren definitief en komen aan bod in de hoofdstukken *Dossieranalyse* en *Rechtspraak* van dit verslag.

Drie andere zaken tenslotte betreffen Thaise massagesalons waar verschillende vrouwen seksueel werden uitgebuit. Die zaken werden respectievelijk behandeld in Ieper, Antwerpen en Mechelen en komen aan bod in het deel *Dossieranalyse* van dit verslag.

In het dossier te Mechelen is onder meer sprake van feiten van corruptie. Een eerste uitspraak, waarbij de beklaagden onder meer werden veroordeeld voor mensenhandel, mensensmokkel en criminele organisatie, viel op 9 april 2014 en kwam in een vorige verslag aan bod¹⁰. Die beslissing is op 19 februari 2015 bevestigd door het hof van beroep van Antwerpen.

In het in Antwerpen behandelde dossier werd de beklaagde veroordeeld voor mensenhandel in een vonnis van 31 maart 2015, waartegen geen beroep is aangetekend. Ook die uitspraak is aan bod gekomen in een vorig jaarverslag¹¹.

In het in Ieper behandelde dossier ten slotte zijn de beklaagden onder meer veroordeeld voor feiten van mensenhandel en mensensmokkel. Tegen het op 23 maart 2015 uitgesproken vonnis, dat in het vorige verslag¹² aan bod kwam, is geen beroep aangetekend. De beklaagden

waren reeds in 2011 voor gelijkaardige feiten voor de rechtbank verschenen.

2. Economische uitbuiting

Vijf dossiers inzake economische uitbuiting, waarvan drie in eenzelfde zaak, konden in 2015 worden afgesloten in de sectoren van de bouw en de schoonmaak.

Het eerste dossier in de bouwsector betreft een zaak die in Charleroi is behandeld. Een Marokkaanse onderdaan liet landgenoten legaal overkomen om ze vervolgens in zijn renovatiebedrijf uit te buiten. In eerste aanleg was de beklaagde op 18 maart 2011 door de correctionele rechtbank van Charleroi veroordeeld voor mensenhandel. In een arrest van 26 juni 2015 heeft het hof van beroep van Bergen de veroordeling in eerste aanleg bevestigd. Deze zaak komt aan bod in het deel *Rechtspraak* van dit verslag en van een vorige verslag¹³. Ook in het deel *Dossieranalyse* van een vorig verslag werd deze zaak behandeld¹⁴.

Het tweede dossier in de bouwsector betreft een zaak die in Antwerpen is behandeld. Het Centrum (voor Gelijkheid van Kansen) had beslist om op te treden ter ondersteuning van een slachtoffer dat door Payoke was begeleid. De beslissing van het Centrum om zich in dat dossier burgerlijke partij te stellen was bij hoogdringendheid genomen door de directeur op 29 maart 2012 en bevestigd door de RvB op 4 april 2012.

Deze werknemer had op meerdere locaties verschillende werken moeten uitvoeren voor personen. Die zouden misbruik van hem hebben gemaakt door, buiten zijn medeweten, zijn identiteit te gebruiken om verschillende gebouwen aan- en door te verkopen en daarvoor bankkredieten af te sluiten. Die personen zouden ook misbruik hebben gemaakt van het feit dat hij geen Nederlands sprak. Daardoor heeft hij een gigantische schuldenberg opgebouwd. De gerechtelijke overheden zijn evenwel niet dieper willen ingaan op het aspect mensenhandel van dit dossier (arbeidsomstandigheden in strijd met de menselijke waardigheid en dwang om misdrijven te plegen). Zo werden de bijkomende onderzoekshandelingen die het Centrum aan de onderzoeksrechter vroeg, geweigerd.

Deze werknemer is trouwens, samen met de personen van wie hij zei dat ze hem hadden misbruikt, zelf vervolgd, voor de rechtbank gedaagd en veroordeeld voor valsheid

10 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, p. 107. Dit vonnis is tevens beschikbaar op www.myria.be.

11 Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2015, *Schakels verbinden*, p. 109. Dit vonnis is tevens beschikbaar op www.myria.be.

12 Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2015, *Schakels verbinden*, p. 108, dit vonnis is ook beschikbaar op www.myria.be.

13 Zie Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2010, *Sociale fraude bestrijden is mensenhandel voorkomen*, p. 76.

14 Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2011, *Het geld dat telt*, pp. 97-98.

in geschrifte, oplichting en witwaspraktijken. In haar vonnis van 11 juni 2015 heeft de rechtbank evenwel erkend dat de werknemer deze gebouwen had aangekocht en verkocht op bevel en op aansturen van de hoofdbeklaagde (die een van de personen was die hem had misbruikt).

Myria en deze werknemer hadden trouwens beide personen die hem hadden misbruikt rechtstreeks gedagvaard om hen te laten veroordelen voor mensenhandel. In een ander vonnis, dat ook op 11 juni 2015 is uitgesproken, heeft de rechtbank de rechtstreekse dagvaarding evenwel onontvankelijk verklaard. Die was nagenoeg dezelfde als de klacht met burgerlijke partijstelling die het Centrum en de werknemer voordien hadden ingediend tegen die personen en die aanleiding gaf tot een buitenvervolginstelling. Volgens de rechtbank kan de zaak na een definitieve beschikking tot buitenvervolginstelling, niet opnieuw via een rechtstreekse dagvaarding door de rechtbank worden behandeld.

Drie dossiers ten slotte hebben betrekking op het symbooldossier van de schoonmaak van toiletten langs autosnelwegen. Slechts een van die dossiers heeft uiteindelijk tot een vonnis geleid. In een vonnis van 5 november 2012 had de correctionele rechtbank van Gent de opdrachtgevende vennootschap mee aansprakelijk gesteld. Beide aanverwante dossiers die betrekking hadden op dezelfde opdrachtgevende vennootschap waren door een ander arrondissement overigens geseponneerd, één door het parket, het andere door het auditoraat. Het laatste geseponneerde dossier dateert van 2015.

In het voor de rechtbank van Gent behandelde dossier waren zowel de zaakvoerders van het schoonmaakbedrijf, als het schoonmaakbedrijf zelf en ook het opdrachtgevende bedrijf dat de schoonmaak van de toiletten in haar restaurants uitbesteedde, vervolgd en veroordeeld. Die uitspraak uit 2012 was definitief voor wat het schoonmaakbedrijf en de opdrachtgever betreft (die aanwezig waren en geen beroep hadden aangetekend). De bij verstek veroordeelde zaakvoerders hadden verzet tegen het vonnis aangetekend. Zij zijn op 19 november 2015 op verzet veroordeeld en zijn tegen deze beslissing niet in beroep gegaan.

Deze zaak is ruimschoots aan bod gekomen in de delen *Dossieranalyse*¹⁵, *Rechtspraak*¹⁶ en *Nieuwe tendensen*¹⁷ in vorige verslagen.

Deze dossiers vormden de basis van de focus van het jaarrapport 2010 over de misbruiken van detachingscarrousel bij mensenhandel¹⁸. Dat heeft nadien op het terrein geleid tot een prioritaire aandacht hiervoor bij de sociale inspectiediensten en heeft een belangrijke meerwaarde gehad voor de politieke beleidsdiscussies op het niveau van het regeringsactieplan mensenhandel en bij het staatssecretariaat voor socialefraudebestrijding.

De in dit dossier uitgesproken gerechtelijke beslissing staat trouwens in schril contrast met de uitspraak in een ander dossier van schoonmaak in onderaanneming, waarin Myria zich ook burgerlijke partij had gesteld. Dat andere dossier, dat in het hoofdstuk *Rechtspraak* van dit verslag aan bod komt, betreft de schoonmaak in onderaanneming van vooral franchisenemende restaurants van een fastfoodketen. De rechtbank heeft geoordeeld dat noch het moederbedrijf, noch de franchisenemers aansprakelijk konden worden gesteld.

3. Mensensmokkel

Twee dossiers inzake feiten van mensensmokkel zijn in 2015 definitief beslecht. Het gaat om de dossiers waarvoor een beslissing van burgerlijke partijstelling was genomen in 2015 (cf. supra). Deze dossiers komen in zowel het hoofdstuk *Dossieranalyse*, als het hoofdstuk *Rechtspraak* van dit verslag aan bod.

Bij het eerste dossier gaat het om een bende Koerdisch-Palestijnse smokkelaars, waarbij de daders op 21 oktober 2015 door de correctionele rechtbank van Brugge zijn veroordeeld. Tegen dit vonnis is geen beroep aangetekend.

Bij het tweede dossier, dat op 1 juni 2015 door de rechtbank van eerste aanleg van Gent is behandeld, gaat het om Koerdisch-Afghaanse smokkelaars. Ook dat dossier heeft geleid tot veroordelingen voor mensensmokkel. Een van de veroordeelden had beroep aangetekend maar zijn veroordeling werd op 3 november 2015 door het hof van beroep van Gent bevestigd.

15 Jaarverslag mensenhandel-mensensmokkel 2010, *Sociale fraude bestrijden is mensenhandel voorkomen*, pp. 47-49).

16 Jaarrapport mensenhandel-mensensmokkel 2012, *Bouwen aan vertrouwen*, pp. 72-73.

17 Jaarverslag mensenhandel-mensensmokkel 2009, *In een schijn van wettelijkheid*, p. 30).

18 Jaarverslag mensenhandel-mensensmokkel 2010, *Sociale fraude bestrijden is mensenhandel voorkomen*, pp. 86-88.